

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatban és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az uzsora.

Enálló törvényeink nem képesek a bajt orvosolni, a társadalmat pedig az oktalan álszemérem tartja vissza, hogy gátat vessen az uzsorások vérszopó hada ádáz pusztításának.

A pénzürekek okosabbak, előrelátóbbak annál a hiányos intézkedésnél, melyet garázdálkodásuk megfékezésére az emberek életbeléptettek. Nem hívnak tanut a kölcsönadásra, hanem négy-szem közt olvasnak le egy bizonyos összeget, melynek aztán sokszor kétszeresét teszik kövételébe.

A titkolódzás különben csak az üzlet megkötésére vonatkozik; maga a firma, mintha cégbejegyzett volna, mindenki előtt ismeretes.

Mert a pénzürekek bűnös üzelmekből éppen nem csinálnak titkot. Itt a városban egy egész csapat ágenst ismerünk, kik az uzsora szolgálatában nyíltan hirdetik a könnyen hozzáférhető hitelt; kik betolakodnak a családokba, hogy megrontsák az élet szükségével küzködő családapát, kik ott ólálkodnak a hivatalok, a mulatóhelyek körül, hogy a könnyelmű embereket beugrasztva, átszolgáltatassák őket prédaul az uzsora karmainak.

A megszorult áldozat, mikor látja, hogy mint törülk ki szemét, kezdetben boszankodik, amugy csendben lármát is ver a lelketlenség miatt, mely segélyével még csak jobban lerántja őt az örvénybe, de végre is megbékül, csupa szükségből; perelni pedig nem megy, mert az adósságot meg kell fizetni, vádlónak szerepelni pedig egy uzsorapertben éppen nincs kedve.

Nagy előszeretettel telepedik meg az uzsora különösen ott, hol sok a hivatalnok ember, a társadalomnak emez osztálya, mely a legkisebb jövedelem mellett aránylag a leguriasabb lábon kénytelen élni, mely tehát az anyagi szorultság veszélyéhez mindig legközelebb áll.

És talán épp ez az oka, hogy városunkban a társadalom e vérszopó piócái annyira elszaporodtak, mint kevés más városban és hogy itt nem egy, de igen sok ugynevezett rangbeli egyénre újjal mutathatnánk rá, kik a kiszívattatott áldozatok keserves keresményéből rakták tele pénzeszkerényeiket és építették kényelmes, tágas, urias lakáikat.

És midőn ostorozó szavunkat felemeljük e sáskahad ellen, mely itt a városban büntetlenül graszszál, senki se higgye, hogy ezzel talán szépíteni akarnók egy városi hivatalnoknak a legutóbbi napokban felmerült és méltán feltűnést keltő eset alkalmával tanusított látszólag annyira inkorrekt magatartását. Mi magunk is abban a nézetben vagyunk, hogyha az, ki első sorban van hivatalos a polgárok személyes szabadsága felett örködni, képes volna azt oly flagransul megsérteni, mint azt a mende-monda állítja, méltó, hogy kétszeresen bünhődjék és az illető, ha tényleg csakugyan visszaélt hivatalos hatalmával — amit különben nem hiszünk — bizonyára nem kerül ki sorsát.

Nekünk különben is a felvetett tárggyal kapcsolatban szereplő egyénekhez itt, míg a vizsgálat befejezve nem lesz, egyelőre semmi közünk. Mi csak rá akartunk mutatni ez alkalommal arra a metelyre, mely az itteni társadalom rákfene módjára evődik. Sajnos, hogy társadalmunk nem tudja testéből kivetni e metelyt, hogy nincs ereje vagy bátorsága a pusztító sáska hadat ártalmatlanná tenni.

Pedig az esetek egész sorát tudnánk felhozni annak illusztrálására, hogy az itteni társadalom mennyire benne lóg az őt felfaló, felémészto uzsora torkában.

A fennálló törvény hézagos és hiányos is a baj korlátozására. Az uzsoratorvény az uzsorát meg nem gátolhatta és inkább az uzsorások helyzetét segítette, mint az adósokén.

Mert míg a multban a rendszerint csak nehezkésen érvényesíthető kötelezvény járta, a törvény meghozatala óta az uzsora a váltóhoz fordult, mely pontos, minden rekurrenciát kizáró, azonnali fizetést követel.

Valóban ideje volna már, hogy a váltóügylet szabályozzák, hogy a magánhitelezők csakis a közjegyzők vagy más törvényes személyek előtt adhatnák át feleiknek a kölcsönösszeget és csakis ott állíthatnák ki az engedélyezett kamat beszámításával váltóikat.

Csakis így lehetne elejét venni a sok galád visszaéléseknek. Mert nyíltan állíthatjuk, hogy soha sem volt nagyobb alkalom adva a bűnös üzérkedés gyakorlására, mint manapság, mikor a váltójog tágas köpenye alatt, a törvény fedezete mellett nyílik alkalom egyes lelketleneknek a szorult viszonyok közé jutók rabló módon való kifosztására.

Pb.

A jegyzői nyugdíjalapot kezelő bizottság javaslata.

Tekintetes vármegyei törvényhatósági közgyűlés!
 Tisztelettel alulírott bizottság a vármegyei törvényhatóságnak 1889. évi október hó 8 ik napján tartott közgyűléséből az 1872. évi július 9-én alkotott és 1881. évi december 20-án részben megváltoztatott közjegyzői nyugdíj szabályrendelet módosítására vonatkozó tervezet elkészítésével bizatvát meg, azt az állami és megyei nyugdíj szabályrendeletben kifejezett elvek alapján a szolgálati évekre fektetve el is készítette.

Azonban a községektől a községi jegyzők korára, szolgálati éveire és a javukra szabályrendeletileg megállapított fizetések és járandóságokra vonatkozó s a járási főszolgabírák és Zenta város polgármestere utján beszerzett adatok, ugy a nyugdíjalap állását, annak évi jövedelmét és az igényjogosultak évi járandóságát előtűntető számvevői kimutatás beható mérlegelése után ezen bizottság azon szomorú eredményre jutott, hogy az elkészült szabályrendeleti tervezettel célba vett módosítások a kényszerhelyzetből kifolyólag újból átdolgozandók és abban a legmesszebbre terjedő megszorítások eszközrend, mely körülménynél fogva érintett szabályrendeleti tervezet az idő rövidsége miatt és mert az alább javaslatba hozott intézkedések elfogadása előtt az irányul veendő alapelveket abban kifejezésre nem juttathatja, már a július 1-én tartandó törvényhatósági gyűlésre előterjeszhető nem volt.

Tekintettel azonban, hogy a nyugdíjazottak részére folyósított összegek tetemes felszaporodása által a jegyzői nyugdíjalap — amennyiben sürgős intézkedés nem tétetnek — a folyó év végével előreláthatólag 30,000 frtra apadand, melyből a 72 nyugdíjazottnak már eddig kiutalt 27,700 frt évi nyugdíj járuléka, tekintettel arra, hogy a községek és jegyzők évenként összesen csak 9900 frtnyi rendes befizetéssel kötelesek az alap gyarapításához hozzájárulni, már csak rövid időn át volna fizethető, — az alulírott bizottság kötelességszerűleg kénytelen a tekintetes törvényhatósági bizottságnak addig is, míg a jelenleg érvényben levő szabályrendelet módosítására bőkezű intézkedéseinek megszüntetésére és az alap megmentésére irányuló tervezetét a beszerzett adatok alapján eszközrendő számítások eredménye és az alap meglévő állagára tekintettel a lehető legrövidebb idő alatt elkészíteni és azt tárgyalás végett bemutatandja — a jelenleg érvényben levő nyugdíj szabályrendelet 10. §-ából kifolyólag az eddig utalványozott nyugdíjak aránylagos leszállítására azon javaslatot teszi, hogy az 500 frttal nyugdíjazottnak 30%, a 400 frttal nyugdíjazottnak 25%, a 300 frttal nyugdíjazottnak 20% és a 200 frttal nyugdíjazottnak 10% már most folyó évi július 1-től kezdve levonassék, mely javaslatának elfogadása esetén a nyugdíjalap fentebb számjeltzett évi terhe 7080 frttal apadna s így az alap javára a még hátralevő felében 3540 frt lenne megtakarítható.

Továbbá tekintve a jelenleg érvényben levő nyugdíjszabályrendelet 15. §-ában foglalt azon intézkedésre, hogy a községi jegyzői pályáról lemondott vagy ezen hivatalától elmozdított egyéneknek az általuk befizetett évi járulékok kamat nélkül visszafizetendők, mely intézkedés ugyis semmiféle más nyugdíjszabályrendeletben helyt nem foglal, s mely — tekintve, hogy a nyugdíjalap létesítése óta azt 8364 frttal s annak időszerű járulékaival megcsontította s illetve attól megfosztotta — további fentartása pedig minden jogos ok nélkül még jelentékeny megerhelhetést okozhat — szükségesnek látja a kiküldött bizottság a jelzett §-t akként módosítani, hogy azon községi jegyző, ki állásáról lemond, vagy attól fegyelműl uton elmozdított, nyugdíjigényét elveszti és a nyugdíjalapba befizetett járulékok visszafizetésére semmiféle igényt nem támaszthat; minek folytán a jegyzői nyugdíjszabályzat 15. §-a egész terjedelmében hatályon kívül helyeztetik.

Mintán pedig a kiküldött bizottság a fenförgő körülmények beható mérlegelése után azon sajnós meggyőződésre jutott, hogy a jelenlegi nyugdíjszabályrendeletben foglalt s a nyugdíjalap kimerülését veszélyeztető intézkedések elvetésével a legszigorubb korlátozások mellett átdolgozandó nyugdíjszabályrendeletben érvényre juttatni célozott megszorítások, a községi jegyzőknek az eddigiénél sokkal magasabb megerhelte-tése és a már nyugdíjazottak évi járulékaiknak nagyobb mérvbeni leszállítása által sem lesz képes a létező nyug-

díjalap az évi állandó kiadások fedezésére, és tekintettel arra, hogy a mélyen tisztelt törvényhatósági bizottság bizonyára nem fogja megengedni, hogy a már létesített humánus intézmény a segélyforrások elégtelensége miatt a megsemmisülés veszélyének kitévessék, de különben is az 1871. évi XVIII. t. c. 67. §-ában körülírt s az 1886. évi XXII. t. c. 66. §-al fentartott, a törvényhatóságot kötelező intézkedésekre tekintettel — megadandja az alap fentartására elkerülhetlenül szükségesnek mutakozó anyagi segélyezést; miért is oda terjed ezen bizottság javaslata, hogy a mélyen tisztelt törvényhatósági közgyűlés hatalmazza fel s illetve tegye kötelességévé a megyei alispánnak, hogy a törvényhatóság által nyújtandó segélyösszeg mennyisége és annak kivetésére és beszedésére vonatkozó indítványát a legközelebbi törvényhatósági rendes évnegyedes közgyűlésnek terjessze elő. — E javaslat, mint tudjuk, a vármegye törvényhatóságának f. évi július hó 1-én tartott évnegyedes közgyűlésén határozattá vált.

Hirek.

Királyi adomány. Ófelsége a király Ó-Verbász gör. kath. hitközségének templomépítési célra magánpénztárából száz frtot adományozott.

Kitűntetett szerb író. Dr. Jovánovits Zmaj János, ismert szerb-magyar író, a Kisfaludy-társaság és Petöfi-társaság tagját, a szerb kormány a csillagos Szent Száva-rend 2-ik osztályával tüntette ki.

Személyi hir. Lázich Jenő (és nem mint lapunk mult számában tévesen közöltetett Zárits Jenő) cs. és kir. ezredes még mindig városunkban időzik, és a 23. sz. gyalogsorezredet vizsgálja.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Pikker Árpád ó-becei m. kir. adóhivatali III. oszt. ellenőrt ugyanoda III. oszt. m. kir. adótárnokká és Kramarits Sándor zombori m. kir. adóhivatali IV. oszt. adótitket az ó-becei m. kir. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré nevezte ki.

Pályázat van hirdetve a bajai kir. járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt.

Jótékonyág. A vallás- és közoktatástügyi miniszter a Rökk Szilárd-féle kulturális alapítványnak június hó 1-én esedékes kamataiból a titeli kisedővónak 100 frt, a cserenkai kisedővónak 150 frtot utalványozott.

Iparkamara tag választás. A szegedi kereskedelmi és iparkamara zombori alkerülete részéről f. évi július hó 13-án megejtett választás alkalmával megjelent 59 iparos (mind zombori) és 10 kereskedő s iparosok részéről Husvéth István 54, Frey Imre 54 szavazattal rendes, Odry János 54 szavazattal póttagoknak lettek megválasztva; ezeken kívül szavazatokat nyertek még: Pekanovits András, Kandler József, Ugy Mihály, Steiner Lajos és Zimmermann Gyula; a kereskedők részéről pedig: Heindlhoffer Róbert 9, Bikár Simon 9 szavazattal rendes, Koszanits C. A. 6 szavazattal póttagnak lett megválasztva, szavazatokat nyertek még: Falcione Gusztáv és Csirszka Konrad kereskedők.

Közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1890. évi július hó 14-én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott. Tárgyak: 1. Honvédelmi miniszteri leirat a Ferenc József gyalogsági laktanya pótraktárának és kocsiszínének kibővítése iránt. Kibővítésök elhatároztatik. 2. A honvéd laktanya kibővítése tárgyában honvédelmi miniszter ur önmegmértőségéhez menesztett küldöttség jelentése. Tudomásul vétetik. 3. A színházi szálloda építési tervezetének megállapítására kiküldött bizottság jelentése és 4. Horvátovits István kérvénye a színházi vendéglő bérletének hat évre leendő átengedése iránt. Az adóhivatal felé eső kiskorcsma-épület vendégszobákkal és mosókonyhával átalakíttatik, Horvátovits Istvánnal a szerződés megkötendő 6 évre, évi 1600 frt bérért s az átalakítási költség összegének 5%-os kamatainak fizetése mellett. 5. A városi javadalmak kezelésének szabályozása céljából kiküldött bizottság jelentése és a jogügyi, valamint a pénzügyi és gazdasági bizottságok által e tárgyban javasolt szabályrendeleti tervezet. Felolvasztattak, csekély módosítással elfogadtatnak, meghirdettettek és 1891. évi január hó 1-én életbeléptetésük elhatároztatik. 6. Tanácsi jelentés Jakobb Gyulának a Falcione Gyula-féle ösztöndíj-alapítványból igénylő felévi ösztöndíj részlete tárgyában. 300 frt kérvényezőknek kiutalványoztatik. 7. Dr. Csihás Benő polgármester kérvénye szabadságjúd engedélyezése iránt. Megadatik.

A gazdasági egyesület kirándulása az adai földmives iskolába. Schmausz Endre elnök vezetése alatt a gazdasági egyesület több tagja és a zentai gazdakör kiküldöttei f. hó 11-én meglátogatták az adai földmives iskolát. A kiránduló közönség rövid fél nap alatt nemcsak sokat látott, de sokat tanult is és meggyőződött arról, hogy az Ada város és a kormány áldozatkészségéből létesült földmives iskola gazdasága, állattenyésztése mintaszerű és pedig olyan értelemben, hogy azt bármely kisgazda utánozhatja. A gazdaság megismerése után a tanulókhöz a gazdaság különböző ágából kérdések intézettek. A kérdésekre adott feleletek fényes tanúságot tettek róla, hogy a tanszemélyzet hitvatásának magaslatán áll, Szobonya Bertalan igazgató urat és Szabó István tanár urat a legnagyobb elismerés illeti. A rövid vizsga után Schmausz Endre elnök ur köszönetét és elismerését fejezte ki a tanári karnak, a tanuló ifjakat szorgalomra és kitartásra buzdította és 10

frtot ajándékozott azon növendéknek, aki e tanévben legjobb sikerrel fog vizsgálni. A kirándulás után — mint közönségesen — kedélyes bankett következett.

Pályázatok tanítói állásokra. Az alpari pusztán egy magyar-tót tannyelvű tanítói állásra pályázat van hirdetve szept. 1. határidővel. Fizetés: 230 frt készpénz és terménybeli illetmény. A kérvények Egl József új-futtaki plébánosnál adandók be. — Ujvidéken a belterületi fiúiskolához magyar tannyelvű tanítót keresnek aug. 1-i határidővel. Javadalmazása: 600 frt fizetés, 50 frt lakpénz és tíz évi szolgálat után 50% korpótlék.

Az új mezőgazdasági szeszfordék által a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiség felosztása tárgyában a pénzügyminiszter a következő rendeletet bocsátotta ki: A fogyasztási adó alá eső szeszfordék által egy-egy termelési időszak alatt a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholmennyiségnek felosztásáról szóló 1888. XXV. t. e. 1. §-ának rendelkezései szerint az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfordék a három-három évi felosztási időszakon belül is részesülhetik a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholnak az 1890-91-iki termelési időszakban üzletbe helyezni szándékolt új mezőgazdasági szeszfordék között az 1888. XXV. t. e. 4. §-ának III. pontja szerint eszközözendő felosztása céljából mindazok, kik a folyó évi szeptember hó elsejével kezdődő 1890-91-iki termelési időszakban új mezőgazdasági szeszfordék üzletbe helyezni szándékoznak és azt kívánják, hogy ezen szeszfordé az 1888. XXV. t. e. 1. §-ának rendelkezéseibe képest a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhető azon alkohol mennyiségében megfélemlés részesítésék, mely alkoholmennyiség az új mezőgazdasági szeszfordék számára rendelkezésre áll. Felhívjuk, hogy ebbeli igényüket legelőször a szeptember hó 10-ikéig bejáróljanak azon m. kir. pénzügyigazgatóságnál jelenték be, melynek kerületében az illető új mezőgazdasági szeszfordé fekszik. Az igénybejelentés a szeszadóról szóló 1888. XXIV. t. c. végrehajtási iránti utasítás 2. §-a IV. pontjában („Magyarországi Rendeletek Tára“ 1888. évfolyam 1198. lap) megjelölt és a mezőgazdasági szeszfordék közé való soroztatás iránti igényjogosultságnak beigazolásához megkívánt iratokkal kell, hogy felszerelve legyen és ha az üzletbe helyezni szándékolt szeszfordé tényleg már berendezve van, egyttal a szeszfordé üzleti helyiségeinek a leírása, az edények és műszerek jegyzéke, valamint a szeszfordékban alkalmazott főzőkészülék és annak alkatrészeinek egyenlő méreték szerint elkészített rajza és az üzleti módnak a leírása is mellékelendő. Magában a bejelentésben is kitéendő az az alkohol mennyiség, melyet a szeszfordé vállalkozója a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett egy-egy termelési időszakban termelni kíván és ilyen célból a szeszfordé számára kiosztatni kér. Végül megjegyeztük, hogy azon igénybejelentések, melyek a fent megjelölt határidő letelte után nyújtanak be, a jövő 1890—91-iki termelési időszakra nézve eszközözendő ezen felosztásnál csak abban az esetben lesznek figyelembe vehetők, ha a rendelkezésre álló alkoholmennyiség a kifizető határidőn belül jelentkezett igénylők által ki nem merítették.

Arverés. Nuszpl Sebastyén bajmoki lakos 2700 frtra b. ingat. aug. 9. Szabadka.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat évkönyve. Szerkesztő Grosschmid Gábor társulati titkár. VI. évfolyam, II. füzet. Tartalom: I. Kis-Köszeg (Batina). Monografia. Irta: Jung Ferenc. Jegyzetekkel ellátta: a szerkesztő. II. A bulkeszi árpádkori lelet. Monografia. Irta: Grosschmid Gábor. III. Ujvidék művelődési története. Irta: Erdújhelyi Menyhiért. IV. 1890. évi április hó 9-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve. V. A kiküldött választmány jelentése a vármegyei monografia megírása ügyében. VI. Az 1890-ik évi május hó 31-én tartott társulati közgyűlés jegyzőkönyve. VII. Az 1889-ik évi titkári jelentés. VIII. Az 1890-ik évi Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulata tagjainak névsora. IX. Bács-Bodrogh vármegyei történelmének irodalma Iványi Istvánól.

Fényes esküvő ment végbe szombaton délután városunkban. Ugyanis ekkor esküdött örök hűséget a kedves és szép Lang Zsófia kisasszony, Lang Flórián tekintélyes iparosunk és vár. bizotts. tag kedves leánya, Purman Géza heregyszöllösi jegyzőnek. Az esküvőn igen nagyszámú násznép vett részt.

Adáról írnak: A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egylet küldöttje nagyságos Schmausz Endre alispán ur vezetésével szept. 11-én tízest szemle alá vette az adai m. kir. földmives iskolát s miután a külső-belső gazdasági berendezést megtekintette, növénydekeimmel a gazdasági szaktudományokban történt előhaladását is egy kis vizsga formájában bemutattam. Ez alkalommal nagyságos Schmausz Endre alispán, gazd. egyleti elnök ur 10 frtot tett le kezeim közé azzal, hogy azt a vizsgák befejeztével a legérdemesebb növendéknek adjam át. Midőn az egyleti elnök ur önmagának ezen kegyességet megköszönni sietek, tiszteletteljes köszönet nyilatkoim azon érdeklődő és buzgó eljárásáért is, hogy ezen iskolát szives figyelmére méltatni kegyes volt, példát adván egyszersmind e megye t. közönségének, hogy ezen intézetet jóakarattal figyelemmel kísérsni egyszersmind hazafias ténykedés is. Ada, 1890. július 12. Szobonya Bertalan, igazgató.

Reviczky Gyula sírmlékére dr. Neubach Lipót madarasi orvos 2 frt 40 krt küldött be a P. Hirlapnak.

Arverés. Petrovits Lázár 3944 frtra b. ingat. jul. 30. Tovariso.

A szabadkai botrányhoz. A Szeg. Napló az Olay-Kéri eset előzményeit a következőket közli: Az előzmény az, hogy körülbelül hat hét előtt Olay Lajos képviselő, mint ügyvéd, néhánnyal vádlottat védelmezett a szabadkai törvényszék előtt. Kéri alügyész vitte az ügyben is a közzévaldó szerepet és kifogást tett négy tanúnak megeskettetésé ellen, mert — ugymond — azok a védelem részéről kitanították. Olay Lajos erre kijelentette, hogy amennyiben a kir. alügyész a kitanítás gyanújával őt, a védő ügyvédet illetné, ezt olyképp volna kénytelen megtorolni, hogy kezét érintkezésbe hozná a gyanúsított arcával. A törvényszéki tanács elnöke figyelmeztette a védőt, hogy válogassa meg a szavát. Kéri alügyész pedig kijelentette, hogy a kitanítás a vádlottak atyjától eredt, aki leveleket csempészett a fogházba. Olay képviselő erre azt felelte, hogy ő jogos volt az említett kifejezést használni, mert az alügyész a kitanítást a védelemnek tulajdonította, mely alatt a védő-ügyvédet szokás érteni. Ez az incidens szülte a sokat vitatott szabadkai botrányt.

Himen. Aradszky Ulászló, adai községi segédjegyző, eljegyezte Zentán a kedves Babócs Gizella kisasszonyt. — Czabafi János újvidéki adóoszt. jegyet váltott Köröskényi Jolán kisasszonnyal, Köröskényi Antal zentavárosi kiadó leányával.

Első izr. gimnázium. A nyitrai izr. iskolaszék elhatározta, hogy egy négyosztályú izr. algimnáziumot állít, miután a kath. főgimnáziumban nem látják szívesen a zsidó gyermekeket. Ez lesz az első izr. gimnázium Magyarországon.

Körözés. A titeli kir. járásbíróóság bünyfenítő osztálya megkeresi az összes hazai hatóságokat, hogy lopás vétsége miatt vádolt Vertung József titeli születésű, 28 éves nőtlen, péklegény, jelenlegi tartózkodási helyét ezen bírósággal tudatni sziveskedjenek.

Himen. Bedits Máté, almási aljegyző, jegyet váltott Kalocsán a kedves Jäger Flóra kisasszonnyal.

Dr. Láng Jakab, bécsi fogorvos, működését megkezdte a Tóth-féle házban és egy-két hélig 9 órától 6-ig fog rendelni. Ajánljuk a foghajosok figyelmébe.

Elvi jelentőségű határozatok. A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság legújabbán a következő elvi jelentőségű határozatokat hozta: 1. Az ev. ref. egyházak lelkesítői és tanítói által használt javadalmak után, abban az esetben, ha az említett hasznélvezők illetékegyenérték-mentességben részesülnek, az egyháztól sem lehet illeték-egyenérték követelni. 2. Az ill. díj. 89. tétel I. B. a) pontja értelmében a részvényektől fizetendő fokozatos illeték alapján a névérték szolgál. — Ez elvi jelentőségű határozat hozatalára a következő előzmények szolgáltattak okot: Az egyesült budapest-fővárosi takarékpénztár bejelentette, hogy 6000 darab 100 frt névértékű, névre szóló ideig. 1/2 részvényjegyet bocsát ki, darabonként 175 frtyi kibocsátási árfolyamban, a miből 100 frt a részvénytőke, 75 frt pedig a különleges tartalékalap javára fog iratni. Kiszabott a 89. t. I. B. pontja alapján 175 frttól II. sz. 63 krajcáros illeték, 6000 darabotól 63 krajcárjával 3780 forint, a mely be is fizetett. Az intézett főbebezzett azon az alapon, hogy a törvény szerint az illeték kibocsátásánál a részvények kifejezett értékösszege után szabadon ki s ez az érték nem más, mint a névérték, a melyről a részvény szól s ez annál inkább áll, mivel a törvény ugyanazon szakasza, a mely az átruházás idején való értékről szól, ezt megkülönbözteti, vagyis csupán ily esetben rendeli a tőzsdei érték fölvetelét. A pénzügyigazgatóság elutasította a főbebezzést, annál is inkább, mert az intézett maga bejelentette, hogy részvényjegyeit 100 frt névértékben fölül 175 frttel értékesíti s ezen bejelentéssel szemben külön becslesnek helye fenn nem forgott. E végzést a p. t. közigazg. bíróság megsemmisítette, mert a törvény ama kívánalma, hogy az egyes részvények kifejezett értékösszege veendő föl, egyedül a névértékre utal, a mennyiben az egyes részvényen kifejezett érték más, mint a névérték, nem lehet. Ennélfogva a 6000 részvény csakis a 100—100 frtos névérték szerint veendő föl. 3. Ha magánfél állami hatóság részére nem szállítási szerződés alapján, hanem egyszerű megrendelés folytán szállít árukat, a vételár fölveteléről kiállított nyugtakon csakis a II. fokozatnak megfelelő bélyeg illeték rovandó le. 4. A csődmegnyitási kérvények nem az ill. díj. 13. tétel I. pontjában meghatározott állandó bélyegilleték alá esnek. 5. A felek által tett önkényes részletfizetés az elévülést nem szakítja meg. Az a körülmény, hogy végrehajtási költség előírás elrendeltetett, — egyéb adat hiányában — nem tekinthető eleget bizonyítéknak arra nézve, hogy a szorgalmazás és behajtás tényleg foganatosított is. 6. A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság nem illetékes oly főbebezzések utolsó fokú elbírására, a melyekben az illeték jogossága és helyessége nem támadatik meg, hanem csak annak elrendelése van kérére, hogy a fizetési meghagyás az egyetemes fizetésre kötelezett félnek is külön kézbesítessék. 7. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok az ügynökeik ügynöki díjaiból eredő jövedelem után járó III. oszt. kereseti adóért csak abban az esetben szavatolnak, ha az illető ügynök az adó esedékessége idején még a társaság szolgálatában állott.

Régészeti kutatások lesznek rendezve közelebb — mint az Egyetértés írja — Csókan, az ottani Krmenyák ós telepen, melynek eszközésére Léderer báró földesur Dudas Gyula drt hívta meg. Dudas viszont Pulszky Ferencet kérte fel, hogy az ásások alkalmára küldjön ki a nemzeti muzeumtól egy tisztviselőt.

Körrendelet. Az ólomnak és horganynak a táp-és élvezeti szerek, italok, valamint az emberi szervezet-vel összeköttetésbe jövő egyéb tárgyak körül való használata iránt m. évi június hó 6-án 34,652. sz. a. kelt körrendeletben a többi közt meghatároztam, hogy szensavtartalmú italok eltartására szolgáló szifonok előállítására csak oly fémtöveknek használata engedtetik meg, a melyek 100 súlyrészben legfeljebb 1 súlyrész ólmot tartalmaznak. Minthogy pedig többen az iránt fordultak hozzám, hogy miután a szifonfejeknek a fenti rendelet szerinti azonnali és egyszerre végbevendő átalakítása leküzdhetetlen akadályokba ütköznek, amennyiben az átalakításra hosszabb időre és jelentékeny tökebefektetésre van szükség; engedtessek meg, hogy az átalakítás bizonyos határidő leletéig elhalasztható legyen s addig a jelenlegi szifonfejeket használatban megtarthassák: minél fogva a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ural létrejött megállapodáshoz képest, ezennel megengedem, hogy a jelenleg használatban levő szifonfejek közül azok, a melyek az 1869. évi január hó 27-én 649. sz. a. kibocsátott belügyminiszteri szabályrendelet határozmányának megfelelőleg legfeljebb 10% ólom-tartalmú öntvényből vannak készítve, az 1891. év július hó 1-ig még használatban meghagyathassanak. Ezen egy évi határidő alatt ugyanis a kisebb tökével bíró gyárosok is, helyes beosztás mellett szifon-készleteiket részletekben, nagyobb megerőtetés nélkül is átalakíthatják. Ezen most kifizető határidő letelte után azonban, csakis oly szifonfejek használata engedtetik meg, melyek, amennyiben öntvényből állítottak elő, 99% tiszta ónból és 1% ólomból vannak készítve. Felhívom ennélfogva a törvényhatóságot, hogy erről az illetéket megfelelő kiterjedt módon kellőképen értesítse. Budapest, 1890. június 23-án. A miniszter helyett: Lukács György s. k., államtitkár.

Uj iskolaszék. Temerinből írják: Három heti járás kelés, a rábeszélő tehetőség lehető kiaknázása után végre megalakult a temerini új iskolaszék, amivel azonban csak örömmel akarjuk konstatálni az érdeklődést, melylyel Temerin közönsége az iskolálgatást iránt visel-

tetik. Megválasztottak rendes tagokul: Varga János, Benedek Mihály, Kovács Mihály, Tóth József, Ivanics Pál, Mészáros Mátyas, Jellinek Béla, Kovács Ferenc turai, Jeszenszky Béla, Bognár István, Kovács Mihály ifj., Kovács Ferenc óndi, Alexander János, Góbor Gáspár, Kókai János, Nagy Mihály. Pótagok: Kovács István, Tóth Imre, Pásztor Ferenc, Nagy István. A két napon át tartott választási aktus végeztével a szavazatszedő bizottság jegyzőkönyvileg szavazott köszönetet Zittl Róbert prépost plébános elnök és Lakatos Péter illetékes jegyzőnek, mint a kik jobb sorsot érdemelő türelem- és lelkiismeretességgel teljesíték farszót teendőiket.

Díjmérséklések gabona- és liszt-kivitelünk részére. Mervádó helyről vett értesítés szerint a kereskedelemügyi miniszter egy a Fiume felé, mint Dél-németországba és Svájcba irányuló gabona- és liszt-kivitelünk érdekében, a mult hóban tartott szállítási enquete indokolt kívánalmainak figyelembe vételével, jelentékeny díjmérséklések haladéktalan életbeléptetését rendelte el. A fiumei forgalomban mindennemű gabona és örmények részére még e hó folyamán új mérsékelt díjszabás lép életbe és ennek a magyar államvasutak állomásaira vonatkozó díjtételei az eddig érvényben álló különféle refakciák egyidejű hatályon kívül helyezésével már a jövő hét folyamán hirdetés útján fognak közzététetni. Ezen díjszabásban Kelenföldtől Fiumeig 100 kgrmonként 90 krnyi, 1000 km. össztávolságnál pedig 150 krnyi díjtétel fog érvényesítettetni és ezen utóbbi díjtétel rendszerint nagyobb távolságoknál is alkalmazást nyer. Svájc és Dél-németországgal való forgalomnak a magyar államvasutak által átszelt termelő vidék legnagyobb részéről a távolságok növekedő 5—30 centimnyi, illetve 4—24 fillérmnyi refakciák engedélyeztetek, melyek szintén e napokban fognak közzététetni. Remélhetőleg ezen jelentékeny díjmérséklések céljuknak megfelelően, hozzá fognak járulni az ideci kivitel hathatós előmozdításához.

Himen. Ormós Kálmán, zentai községi bíró, folyó hó 7-én jegyet váltott O. Bacsán Obláth Ilonka kisasszonnyal.

Körrendelet. Több oldalról tétett hozzám panasz miatt, hogy némely hatóságok a tejnek felhasználását és forgalomba hozatalát minden törvényes alap nélkül a gazdák érzékeny megkérőitásával túlságosan megszorítják, illetőleg az állatok között járványosan fellépett száj- és körömfájás miatt az illető község egész határában levő kerdőzők és sertések forgalmára nézve az 1888. VII. t. c. végrehajtására kiadott 1888. évi 40,000. sz. itteni rendelet 219. §-ában előirt zárlatnak fenállása idejére feltétlenül megtiltják a határban nyrt mindennemű, tehát bár egészséges állattól is származó tejnek felhasználását és forgalomba hozatalát. A hivatkozott törvény 79. §-a minden kétséget kizárólag megállapítja azt, hogy a szóban forgó ragadós betegség esetén csakis a beteg állatoknak tejét tilos használni vagy forgalomba hozni. Minthogy pedig majdnem lehetetlen annak szigorú és állandó ellenőrzése, hogy azon istállóból vagy legelő csordából, melyben akárcsak egy darab ilyen beteg állat van, csakis az egészséges és a betegségtől meggyógyult állatoktól nyert tej kerülhessen fogyasztásra vagy feldolgozásra, a fent jelzett tilalom akként alkalmazandó, hogy csak azon istállókból vagy csordákból nyert tej juthasson használatra, s melyekben a mondott betegségben szenvedő egyetlen egy állat sem tartozik. Ha tehát a beteg állatok az illető istállóból vagy csordából mind eltávolítottak és ennek megtörténte a helyi hatóságnak bejelentett, a megmaradt egészséges állatoknak teje szabadon értékesíthető, illetőleg elszállítható. Erről a törvényhatóság tudomás vétel és szoros mihez tartás végett értesitem oly felhívással, hogy jelen rendeletemet haladéktalanul közzírhre tévén, az előfokú hatóságokat és különösen a községi elüljáróságokat szigorúan utasítsa, hogy a tejnek felhasználása és forgalomba hozása tekintetében a jelen rendeletben meghatározottaknak, az utóbbiak pedig személyes felelősség mellett ellenőrzék azt, hogy a ragadós száj- és körömfájásban beteg állatoktól nyert tej mindenkor s lehetőleg hatósági közeg jelenlétében késelemel nélkül megsemmisítessék. Budapest, 1890. július 5-én. A miniszter helyett: Fejér s. k.

Hymen. Vildmann Károly, filipovai fűszerkereskedő, eljegyezte Garán a kedves Tóth Emma kisasszonyt.

Jég közé csomagolt élelmiszerek szállítása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet adta ki a jég közé csomagolt élelmiszereknek a postai szállítástól való kizárása tárgyában: Minthogy a jég közé csomagolt élelmiszereket tartalmazó küldeményekből, a jég olvadása folytán a szállítás alatt kiszivárgó víz a többi küldeményekben kárt okoz, a jég közé csomagolt küldeményeket a postai szállítástól föltétlenül kizárom.

Értesítés. A budapesti állami középipariskolába a beiratás szeptember hó 1. napjától 10-ikéig tart. Ezen intézetbe a 15. életévüket betöltött ifjak közül felvételt: a) Azok, akik az iparos tanulóik számára szervezett iskola 3 évi tanfolyamát bevégezték, s legalább is jó osztályzatu bizonyítványuk van. b) Azok, akik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatu bizonyítványt nyertek. c) Iparossegédek és mindazok, akik az a) vagy b) pontban kivánt készütséget felvételi vizsgálat után bizonyítják. Általában megkivántatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, amely után a közép ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen, és ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja. Az intézet végbizonyítványa a gépészet, vegyészet, fémvasipari és faipari szakosztályok tanulóinak jogot ad a szakjog körébe tartozó s képesítéshez kötött iparágak üzésére; az építészeti szakosztály tanulóit pedig a végbizonyítvány alapján három évi gyakorlati működés igazolása mellett jogosítva vannak a kőműves, kőfaragó, és az ácsmesteriség gyakorlására. Azon tanulóik, kik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe, s itt a három évi tanfolyamot szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egy éves önkéntesség kedvezményében részesülnek. A budapesti áll. közép ipariskola igazgatósága.

Néhány szó Gara község sóstávaról Garai levelezőnk írja: Mióta községünk létezik, tavunk egész hűséggel a község nyugati részén, körülbelül 800 holdnyi nagyságu területen, nyugszik, melynek közepén egy hatalmas sziget, a távolban mintegy oáz, szép hullámzó

veteményeivel alacsonyabb a befolyása köve évek előtt 4—5 óriási területet halaszatban nem sokáig évtől óta harmadszama károkozta földjeinkre ok leghasznavehető kodik magának tavunk vizét eg gyleg oly által betegségnek van dr. Frey András betegnek, külön tek, a sóstóban szavakkal élt: gában sóstava. mig végre Kes telyeinket elosz Budapestre dr. végett felkildött tatta, hogy a k yányság húzó d oly tó, melynek carbonatot és a természetes víz esekélyebb men organikus anyag ered. Biztonság hatók ki. Ezen és jelentékeny nézve, hogyha hány jobbmód alkalmas gyógy könnyen lehet oly hasznavehető bányává alakítva

A postai vetelési okm a belföldi (még megszállott taro egy postai mecl vonatkozó okmá egyenműnek (pl számla, közleves esetben valamenny vagy pedig mind adós ellen irány terjedhető max szamban csotoliban esnek korlárt értékpapírra von mint a magyar- való esere postá tekintetében ez megbizás, mint tes levélben, a

Katyma utána a megye kir jelent meg Katymáron, ha Lure nem katym Vancsura Dániel évi fogságra, 3 bírságra lettek e fogságra, 3 évi Ezekén kívül me lettek itelve.

A szülő csak Pozsonynak felszerelt, leglátog leányiskolája és miniszterileg enged házott nyolcosztály vélo intézete, mely kellekeivel rendelkezésbe benn a nemetaj megantulnak mag kák ugyanazon íban teljeszen első ideig látogatják. kellő precizitásra tantárgyakat, a tanfériai tanítási látásáért 300 frt. A havonként fiz Pozsony kitűnő é ségek alkalmas s ezen intézetet a

Harkány 928 szemlé, az

Hirdetm részéről közhire zottság f. évi ju néhai Bezerey földterületnek a s 80 krért leendő a dr. Gertinger Pál betekinthető és ott 30 nap alatt hatók. Zombor, polgármester.

Részvét tor-tanító s a köz lapszerkesztő, tize búcsuztatott „Részvét: a többi hagyta el a saját nyolcadrém alakú szonhárom alkalma bucsuztató vers a írva s a Zsaskov legismertebb s legelőnye már az első alkalomra vett fel könyvecskét teljes gen az előzetők találja az olvasó. nán munkái kö honnan 1 forint krral több) dírm legén ajánljuk a k

veteményeivel pompázik. Fél század előtt keleti partját alacsonyabb emelkedések képezték, melyek az elemek befolyása következtében csaknem elenyésztek. Mélysége évek előtt 4—5 lábnyi volt és most, dacára, hogy oly óriási területet borít el, alig egy arasznyi mély. 1880-ban halászatban gazdag volt, mely jótéteményt helységünk nem sokáig élvezhette, miután 1882-ben emberemlékezet óta harmadszor kiszáradt. Mindez igen csekély haszon ama károkhöz arányítva, melyeket kiöntései jó minőségű földjeinkre okoznak. A szorgalmas, kutató nép még a leghasznavehetőbb valamiből is némi hasznot iparkodik magának kicsikarni. Sokkal könnyebben tehetők tavunk vizét egészségünkre nézve hasznossá, miután vegyileg oly alkatrészeket tartalmaz, melyek sok emberi betegségnek vennék elejét. Körülbelül két évtized előtt dr. Frey András, községünk volt hírneves doktora, több betegnek, különösen kik külső bőrkütyüsekben szenvedtek, a sóstóban való fürdést ajánlotta és több ízben e szavakkal élt: „Gara nem tudja, minő kincset ölel magában sóstava.” Jó és olesó tanácsaiban tamáskodtunk, míg végre Késmárky Kálmán, jelenlegi orvosunk, kétélyeinket eloszlatva az által, hogy a vízből másfél litert Budapestre dr. Than Károly egyetemi tanárhoz elemzés végett felküldött. A válasz nem sokáig késétt és kimutatta, hogy a község alatt nem egy egészségtelen posványosság húzódik, mely az epelázt terjeszti, hanem egy oly tó, melynek víze kémiai kimutatás szerint natrium carbonatot és natrium chloridot bőségesen tartalmaz. A természetes vizek szokásos alkatrészeit (Ca, Mg, So₂) csekélyebb mennyiségben találhatjuk benne; feltűnő sok organikus anyag van a vízben, amitől sárgás barna színe ered. Biztonsággal még a lithium, jód és borany mutatnak ki. Ezen vegyi alkatrészeknél fogva sokkal több és jelentékenyebb haszonnal lehetne ez óriási víz reánk nézve, hogyha községünk vagy legalább is annak néhány jobb módú birtokosa, az anyagot nem sajnálva, egy alkalmas gyógyfürdőről gondoskodnék, s idővel igen könnyen lehetségessé válhatnék, hogy a néhány év előtt oly hasznavehetetlen sóstó az egészségre nézve kinsbányává alakíthatnák át.

A postai megbízásokhoz csatolható követelési okmányok. F. évi július hó 1-től kezdve, a belföldi (magyar), valamint a magyar-osztrák és a megszállott tartományokkal való esere-postaforgalomban, egy postai megbízáshoz legfeljebb öt külön követelésre vonatkozó okmányt szabad csatolni. Ezen okmányok egyneműek (pl. 5 drb számla), vagy különeműek (pl. számla, kötelezvény, nyugta stb.) lehetnek és mindkét esetben valamennyi okmány egy és ugyanazon adós ellen, vagy pedig mind az öt okmány egyenként külön-külön adós ellen irányulhat. A szelvények, melyek 500 frt terjedhet a maximális összértékben tetszés szerinti darabszámban csatolhatók egy-egy megbízáshoz, csak annyiban esnek korlátozás alá, hogy legfeljebb öt különböző értékű papírra vonatkozhatnak. A belföldi (magyar), valamint a magyar-osztrák és a megszállott tartományokkal való esere-postaforgalomban, az okmányok darabszáma tekintetében ezen határozatoknak meg nem felelő postai megbízás, mint nem fogantatható, ajánlott portómentes levélben, a felvevő postahivatalhoz visszaküldetik.

Katymárról írják: A fővárosi lapokban s utána a megyei lapokban a katymári rendőrökről téves hír jelent meg. Szede Sebestyén nevű rendőr nincs Katymáron, hanem Szeile Sebestyén nevű van és Kanyó Imre nem katymári lakos. A három rendőr, névszerint Vancsura Dániel és Krékity Tadia, más néven Tyró 2 évi fogságra, 3 évi hivatalvesztésre és 100 frt pénzbírságra lettek elítelve, Szeile Sebestyén pedig 1 1/2 évi fogságra, 3 évi hivatalvesztésre és 100 frt pénzbírságra. Ezeket kivül még az összes perköltések megtérítésére lettek ítéltve.

A szülők figyelmébe. Kétségtelen, hogy nemcsak Pozsonynak, de az egész felvidéknek legjelesebben felszerelt, leglátogatottabb s legkitünőbbnek elismert felső leányiskolája és nevelő intézete a Helmbacher Augusta miniszterlegény engedélyezett és nyilvánossági joggal felruházott nyolcosztályú elemi és felső leányiskolája és nevelő intézete, melynek, amellyel, hogy a jó nevelés minden kellekeivel rendelkezik, egyik főjellemvonása az, hogy benne a németajkú leányok egy-két év alatt teljesen megtanulnak magyarul, mellében a magyarajkú leányok ugyanazon idő alatt a német nyelvet szóban és írásban teljesen elsajátítják. A kik az intézetet buzamosabb ideig látogatják, a francia írásban és beszédben szintén kellő precizitásra tesznek szert. Az intézetben az egyes tantárgyakat, a zenét, a rajzot, Pozsony legjelesebb szaktanfőit tanítják. Egy növendéknek egy évi teljes elátásáért 300 frt fizetendő, a mi elég olcsónak mondható. A havonként fizetendő tandíj 3, 4, 5 frttal váltakozik. Pozsony kitünő éghajlati viszonyait s az intézeti helyiségek alkalmas voltát figyelembe véve, melegen ajánljuk ezen intézetet a szülők figyelmébe.

Harkányon a furdóvendégek száma mai napig 928 személy, az átutazó vendégek száma pedig 1702.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, miszerint a törvényhatósági bizottság f. évi június hó 28-án tartott közgyűlésében néhai Bezeredy Izabella örökösöitől 658^{1/2} ölnyi földterületnek a szépsézetű alap pénzkészletéből 526 frt 80 kr-ért leendő megvételét elhatározta. Ezen határozat dr. Gertinger Pál 1-ső aljegyző hivatalos helyiségében betekinthető és ellene észrevételek a mai naptól számított 30 nap alatt a városi tanáshoz címezve benyújthatók. Zombor, 1890. július hó 4-én. Dr. Csíhás Benő, polgármester.

Részvét-Hangok. Robl Vilmos r. kath. kántor-tanító s a közelmúltból előnyösen ismert vidéki hírlapszerkesztő, tízenegyévi kántorkodása alatt írt halotti búcsuzatáit „Részvét-Hangok” cím alatt sajtó alá rendezve: a több fizetve tervezett műből az első most hagyta el a sajtót s hozzánk is beküldetett. A nagy nyolcadret alakú eme füzet mintegy 6 ivre terjed s huszonhárom alkalmi búcsuzatát éneket tartalmaz. Minden búcsuzatát vers a nép egyszerű, keresetlen nyelvén van írva s a Zsaskovszky testvérek „Egyházi-Énektára”-nak legismertebb s legszebb dalaira szerkesztve. Különös előnye már az első füzetnek az is, hogy a szerző minden alkalomra vett fel belé búcsuzatát verseket, ami a jelen könyvecskét teljesen önálló munkává teszi. A füzet végén az előfizetők névsorát, lakhelyit megnevezésével találja az olvasó. A csinosan kiállított füzet Farkas Kálmán munkácsi könyvkereskedő kiadásában jelent meg, honnan 1 forint beküldése után (várszomba kötve 25 krral több) kármentve küldik a megrendelő címére. Melegen ajánljuk a kántor-tanítók figyelmébe;

Az aratás idején.

Mielőtt az aratás megkezdődne, az értelmes gazdának, ki a jövő évi termés mennyiségének és minőségének a javítására is törekszik, tisztában kell lenni a felől, hogy a magnak való gabonát, ez esetben kiválólag a buzáról szólván, másként kell aratni, mint azt, a melyet a piacra visz, vagy a melyet a háztartásban felhasznál.

Mint hogy a gabona természetese nálunk oly kiterjedt, hogy a házi fogyasztás a piacon való értékesítés mellett másodrendű, nézzük, hogy minő gabonát kíván a kereskedő, illetőleg minő az a buza, a melyért a gazda ugyanarról a talajról többet kap?

A felelet erre egyszerűen az, hogy legyen a buza színe piros, törése kagylós, acélos, sulya nagy és minden gyom- és gaz-magtól mentes.

Hogy tehát ezen tulajdonságokat buzáinknak megszerezzük, tudni kell azt is, hogy ezek, a legutolsó feltétel kivételével, az aratás időpontjának helyes eltalálásától függnek legnagyobb részben.

A gyakorlati gazda három érési időszakot különböztet meg. Ezek a tejes érés, a sárga érés és a túléérés. A tejes állapotban levő buza után aszott szemű, sokkalta könnyebb buzát kapunk, mintha azt sárga érési állapotban vágjuk volna le. A sárga érés idején ugyanis a buza szeme már nem puha, hanem olyan kemény, hogy körmünkkel minden erőlködés nélkül elvágható. A lisztartalom belül kovász alaku s a szalma és a kalász színe kellemes sárga.

Ez a buza még természetesen nem érett meg tökéletesen, mi a szalmán is látható; utóérés áll tehát elő később, midőn az ily kovász állapotban levő buza a kepekben vagy keresztekben szépen megpiroslik, megacélosodik.

Az ilyen buza sulyosabb, tehát a gazda ugyanazon egy hektoliterért — szembe állítva a túléret buzával — többet kap, mi nem ritkán egy hektoliterrel 4—6 kilogramm súlykülönbséget is mutatván, igen érdemes, hogy az aratás megkezdésénél is résen legyen a gazda szeme, keze, lába.

Az acélos buzából a gazdasszony szebb és több kenyeret tud sütni, mintha faközínű lisztet használna e célra, s ami a magyar gazdasszonyoknak legnagyobb büszkeségük, a rétes készítése a piros buza lisztjéből feltehető nyulik és nem szakadozik, miután az sikériben sokkal gazdagabb, mint a túlérett buza.

De a mi a sárga érésű gabona learatása a piacra és a háztartásra nézve ugyiszólván életfontosságú dolog, addig nem szabad azt gondolni, hogy a piros, acélos, tehát a sulyos buza vetőmagnak is tökéletes volna.

A jó vetőmagtól mindenekelőtt azt követeljük, hogy az a tökéletesen fejlett növény teljesen érett magja legyen; mert a nem teljesen érett magból teljesen megfelelő növény nem várható. A vetőmagnak való buzát tehát a jó gazda már aratás előtt kijelöli, miután feltehető egy gázdáról, hogy ismeri buzatáblájának a közepét, szélét és minden sarkát. S ha már azt tapasztalja, hogy itt vagy ott a buza, legkivált az idej nedves esztendőben, a ritkásabb állás miatt megdőlvé nincs és a kalászok itt sokkal nagyobbak és fejlettebbek, a szemek duzzadtabbak, stb., akkor aratóinak megmutatja, hogy ezt a részletet legutóljára hagyják, hogy addig az teljes vagy túlérésbe menjen át; így kaphatván csak tökéletesen jó vetőmagot, melyből ha aratásközben egy-két szem kipereg is, az nem nagy baj, attól nem megy a gazda tönkre, mert ha harmattal vágatja ezt a buzát, még a kipergéstől is meg van kímélve.

Az itt elmondottak minden intelligens gazda előtt ismeretesek, de azért még mielőtt letenném a tollat, meg kell jegyeznem, hogy a kiscgazdák 99%-jének, ha fogalma is van az előadottakról, ellenkezőleg cselekszik, azaz vágja a buzát többnyire megkésve, minek eredménye azután az a sokféle színű buza, melyet egy-egy községi piacon láthat az ember. És ez nem mondható szörnyös jelenségnek, mikor itt a buza legtermészetesebb hazájában, az alföld leggazdagabb lapályán, egyöntetű színű buzát parasztagadónál vajmi ritkán lehet találni, mert az ő buzájukban van piros, sárga, fakó és fehér színű buza, van duzzadt, sulyos szem, van aszott és van rostaaljaszerű szemét, a gazmagvagról nem is szólok.

És a mi ennek okául az aratás helytelen keresztülvételét tekintem egyfelől, addig másfelől azt is el kell ismerni, hogy a fakó színű és apadt szemű buza a többi megfelelő szemek között onnan származik, hogy a vetőtejtől iszonyodván kiscgazdáink, még mindig szörvával, kézzel vetik a gabonát. A barázda oldalába a magházba került mag most már mélyebben lesz letakarva földdel, mint a barázda tetejére került mag. Utóbbi gyorsabban csirázik, gyorsabban bokrosodik, mint az előbbi s az előbb bokrosodott előbb érik, előbb aratható s így ez adja az esetleges piros buzát, a későbbi fejlődésből pedig már piros, sőt teljesen fejlett szemre nem lehet számítani sem.

Szobonya Bertalan.

Lapszemle.

Ujvidék, 1890. jul. 11.

A „Zasztava” f. évi 95-ik számában: „A prisztinai szerb konzul meggyilkolása” címmel a következőket írja: Mindenki, a ki Marinkovits Lúka konzul meggyilkolási esetét olvasta, kétségkívül arról gondolkodott: miért gyilkolták meg ezt a szerb polgárt? Valóban csodálatos, hogy már elmúltak napok és mi semmi bizonyosat nem tudunk a gyilkosság okairól. Az első hír az volt, hogy az arnaták agyonlőtték Marinkovits Lúkat; később az hallatszott, hogy a cigányok gyilkolták meg s végre csak annyit jutott tudomásunkra, hogy Marinkovits saját lakása előtt lelőttek. Ez a száraz tényálladék.

Ez esetben mindenre lehet gondolni. Hogy a dühös arnaták Ó-Szerbiában gyilkolják a szerb népet, azt némileg értjük; rabolnak, erőszakoskodnak és az állatias arnauta egyuttal öldös ami és aki keze ügyébe akad. Marinkovitsot agyonlőtték, de nem raboltak és ezért azt vehetjük ki az egészből, hogy a gyilkos nem rablói, hanem más egyéb szándékból követte el a gyilkosságot. Ha cigányok követték el a véres tettet, akkor ok másvalakinek csak eszközei voltak. Lehetséges, hogy a gyilkosság jó borralalóért is követték el. Tudjuk, hogy Törökországban minden lehetség; tudjuk azt is, hogy ott az ember élete nem igen áll biztos lábán, de azt is tudjuk, hogy Törökországban kicsodák azok, akik

fejeiket a tarisznyában hordják. A szerb konzul, aki rendes évi fizetéséből él, nem számítható azon emberek közé. Ha rablók megtámadják, akkor másként jártak el volna vele, követelvéen családjától váltságdíjat; mert ez Törökországban nem ritkaság, de megtámadni valakit éjnek idején és lelőni; azután pedig gyárván megszökni, az csak bosszú műve lehet vagy politikai motívum.

Most az a kérdés merül fel: vajlon Marinkovits Lúka bosszúból lett-e meggyilkolva, vagy pedig a szerb konzult akarták-e Prisztinából eltávolítani?

Borzadás fogja el az embert rá is gondolni; minden jel oda mutat, hogy Marinkovits Lúka, egyszerűen mondva, a bolgár propagandának áldozata. — Ha ez irányban vezetettnek szigorúan a vizsgálat, akkor sok mindenféle dolog kerülne napvilágra, mely napfényre hozná a bolgár propaganda piszkos üzelmét. Annyi tudva van, hogy a bolgár propaganda nem változtatja meg eszközeit céljainak elérésére, különösen Ó-Szerbia és Macedoniában. A bolgár hivatalos körök összeköttetésben állanak az arnatákkal és így az utóbbiak Szófiából érkezett jelre sok bajt okoztak az ott lakó szerb népnek. A szerb konzuloknak Ó-Szerbiában sok kellemetlenséget okoznak a bolgárok s azért biztosan lehet mondani, hogy Marinkovits meggyilkoltásában bolgár kezek játszottak közre. Kérdés, lesz-e ez bebizonyítva, de minden esetre ez ügyben rövid idő alatt több világosságot fogunk látni. E gyilkosság beláthatatlan következményűvé válhat s akkor jaj a bolgároknak. Mi hisszük, hogy Szerbia fényes elégtételt fog magának szerezni és meggyilkolt polgáráért annak idején bosszút fog állani.

Szalay György.

Falusi mizeriák.

Bulkesz, 1890. július 10.

A falusi idyll és olympusi boldogság csak a költők képzeletében honol; mi, kik Isten háta mögé vagyunk szorítva, bátran azt mondhatjuk, hogy nyakig benne vagyunk a falusi mizeriák posványában!

Mindenekelőtt nagy a mizeriánk, hogy nincs utunk s akinek ügyes-bajos dolga van a hatóságnál, vagy aki szükségleteit kívánja beszerezni, fél napig is döcögtheti magát, míg oda s ugyanannyit, míg visszatér. Igaz, hogy az 1886. é. 22. t. c. a községi utak fenntartására utasítja a községeket, de a mai bürokratikus világban az előjáróság sem tekint kifelé, hanem bölcsesége teljes tudatában bent ül íróasztalánál s a törvény csak írott malaszt marad! Nem csoda, hogy közlekedési utaink járhatlansága miatt a bulkeszieknek is vasutára fáj a foguk s azon szerény nézetben vagyok, hogy a magyar államvasutár csak haszonnal járna, ha az ó-kéri vasuti állomást Palánkával kötnék össze, hol a gőzkomplikál — a szerémmegyei szőlőtermelés piacával — hozná kapcsolatba. De egy esetleges ó-kér-palánkai szárnyvonál által egyszersmind megnyitatták az egész alsó Bácskára felette nagyfontosságú dunai vízi ut is, ugy fölfelé, mint lefelé.

Hallomás szerint bizonyos vállalkozó körök már is értekeztek egy ilyen részvényekre fektetendő szárvonal létesítése tárgyában, de a concessióra kevés a remény s így nem marad más hátra, mint a miniszter figyelmét az elszigetelt alsó Bácskára felhívni.

Jó utak helyett koldusokkal vagyunk megáldva, kiknek száma napról-napra annyira növekszik, hogy az állapot immár tűrhetetlen kezd lenni. Ugylátszik, hogy mi magyarok egész Cseh és Morvaország előtt türelmes, vendégszerető nép hírében állunk, mert az onnan kiutasított szemét nálunk meglehetősen elfér és csak nagy türelemre mutat, hogy az 1879. é. 40. t. c. dacára, annyi koldus járhat nálunk házról-házra, a közbiztonságot veszélyeztetve és vakmerően gorombáskodva azokkal, kik csak kenyeret nyújtanak adományképp. A koldusok és csavargók összefogdosására, valamint az éjjeli rend- és csendzavargások megszüntetésére a községi rendőrség lenne hivatva, de ilyen nálunk nincs!

A vasárnap megszenteltetésére szintén egyik mizeriánk. Míg a munkások Európaszerte a vasárnapi munkaszünet mellett foglalnak állást, hogy ráérjenek megadni Istennek ami az Istené, addig a falusi nép a templomba járástól mind jobban elszokik. Némelyik dolgozik, némelyik dorbezől, de csak igen kevés keresi az Isten templomát. Hogy a vallástalanság — különösen a köznépre mily nagy befolyással bír, azt belátta már Szt. István apostoli királyunk is, midőn törvényében elrendeli: „A papoktól s megyei ispánoktól parancsoltassék minden helységbelieknek, hogy parancsokra mindenki, nagyobbik-kisebbik, férfiak, asszonyok, vasárnap templomba menyenek.”

Ezt tartotta szem előtt ugylátszik a m. kir. belügy-miniszterium is, amidőn 1884. évi április 30. az összes közigazgatási hatóságokhoz a következő kirendeletet bocsátotta ki: „Ismétlen panaszok merültek fel s az országgyűlés képviselőházában is fölemlítették, hogy az 1868. évi 53. t. c. 19. §-ának azon rendelkezése, hogy vasárnapokon minden nyilvános és el nem kerülhetlenül szükséges munka felfüggesztendő, ugyszintén, hogy bármely vallásfelekezet ünnepén a templom közelében az egyházi menetek alkalmával azon téreken és utcákon, melyeken az ily menet átvonul, mindaz mellőzendő, ami az egyházi szertartást zavarná, egyáltalán figyelmen kívül hagyatik és hogy a hatóságok részéről e tekintetben a felügyelet elhanyagoltatik. Felhívom ennek folytán a törvényhatóságot, hogy a hatósága alatti tisztviselőket és községi előjárókat utasítsa, miszerint a törvény fentebb idézett rendelkezésének pontos megtartása felett felelősség terhe alatt a legébrebben őrködjének.

Eddig a rendelet, mi pedig azt mondhatjuk: „Adtál uram esőt, de nincs benne köszönet”. Hogy a kormány fenti itéztvénye is egyáltalán figyelmen kívül hagyatik, szintén egyikét képezi a sok falusi mizeriánk.

A falusi előjáróságok — noha vannak kivételek is — vasárnap idéznek törvény elé boldog-boldogtalant; az emberek pedig vasárnap végeznek mezei munkát s vasárnap tartatnak a vásárok.

A folytonos pártoskodás és rosszakaratu koholmány falusi mizeriánk legpiszkosabbika. Minden tekintélyesebb falusi ember azon fáradozik, hogy pártot gyűjtve, önző céljait s kedvteléseit keresztül vigye embertársai erkölcsi és anyagi romlásával. Megtanulta a korteskedést a képviselő választások alkalmával; tudja miként kell kapacitálni, argumentálni, honorálni, s ez neki mindennapi mulatsága. Elősegíti a pártoskodást a rosszakaratu koholmányok terjesztése, a mi a falusi — különösen német — néptünk egyik szegényfoltját képezi.

Rosztat beszél ez minden kaputos emberről, csak arról nem, akitől félnie kell, aki vagy a bírói (a községi jegyzőtől kezdve) vagy az anyagi (bankok) hatalom birtokában van.

Hát a magyarosodással hányadán vagyunk faluhelyen? Elég gyarló-lábon! Míg Cservenka, Torzsa, Verbász, Soóvé stb. német ajkú lakói magyar szóra adják gyermekeiket, vagy magyar iskolákat építenek nem kis áldozat mellett, addig itt az alsó Bácskában — tisztelet a kivételnek, — az egyes germán vagy pláne francia érzületű — községvezető — kolompok még mindig azzal ámitják magukat s másokat, hogy e magyar vérről áztatott bácskai föld is majd (de nem is sokára) a nagy Germániához fog tartozni, — s ez elég ok arra, hogy a magyarosodás szent ügye csak csiga léptekkel haladhat előre.

Egy-egy jó hazafias pap vagy tanítónak mennyi jóakarata vész kárba e téren!

Lapokba írni, művelődni, ám azt merészelve csak valaki! — Ismerék esetet, hogy egy tanítót, ki a lapokba írt s egyes pártlított csinyait-binyait leleplezte, annyira üldözték és üldöztettek körömfönt rafinériával, hogy már csak az hiányzott, hogy rá lissék a gyilkosság bélyegét. Az is megtörtént, hogy a tudósító egyik irigye fogta a lapot s ezzel a nagy tömeg elé állva, a valószínűség meg nem felelő dolgokat olvasott föl, csak azért, hogy a község lakóit össze vesztse a illető tanítóval, ki a lapokba az igazat merete megírni.

Ily mizeriákból készül a falusi élet mindennapi kotyvasztéka. Ezt kell nyelnie évről-évre annak, kit falura üzött hivatása, sorsa, végzete.

Ez a falusi idyll, az olympusi boldogság!

G. S.

Naptár. Julius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
15 Kedd	Apost. oszl.	Ap. oszl.	3 Hyacinth.
16 Szer.	Skapul. finn.	Faust. v.	4 András C.
17 Csüt.	Elek h.	Elek	5 Athanas
18 Pént.	Fridrik	Rozina	6 Sisens

Felelős szerkesztő: **DR. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Helyettesítő: **BITTERMANN NÁNDOR.**
Laptulajdonos és kiadó: **BITTERMANN NÁNDOR.**

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Az ó-szivaci g. k. szerb hitközség alulírott előjárói részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a 4151 ft 20 krnyi költséggel előirányzott iskolaépület építése céljából az árlejtés **1890. évi július hó 20-án d. u. 3 órakor** az itteni régi iskolában fog megtartatni. Az árlejtezők az árlejtes megkezdése előtt 10% bánatpénzt kötelesek alulírott elnök kezébe letenni, a kinél az árlejtesi feltételek is megtekinthetők.
Ó-Szivacon, 1890. július hó 12-én.

Majszyk Uros, Makszim Leszkovacz,
jegyző. elnök.

4513. szám. Az apatini járás főszolgabirójától.
kig. 1890.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye apatini járásba bekebelezett 13,000 lakossal bíró Apatin községében megüresült községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom ezen állást elnyerni óhajtokat, miszerint az 1888. évi VII. t. c. 117. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket **folyo évi augusztus hó 20-ig** hozzám nyújtsák be.

Ezen állással egybekötött javadalmazás a következő:
1. Évi fizetés 250 ft.
2. Nappali látogatási díj 30 kr, éjjeli látogatási díj 40 kr, napidíja a községen kívül 2 ft.
3. Magánfeltek kívánságára eszközölt boncolásért minden ló és tehénért 1 ft, apróbb jószág után 50 kr, kisebb műtétek teljesítéséért 1 ft, minden más nagyobb műtétért vagy munkáért 2 ft.

Megjegyeztetvén, hogy a vágóbiztosít teendőket a vonatkozó községi szabályrendeletben megállapított díjak mellett végezni tartozik.

Apatin, 1890. június 26.

Ribiczey Béla,
főszolgabíró.

4611. szám.
kig. 1890.

Hirdetmény.

Petrovác községének kibővítése 1423 ft 75 kr költséggel előirányzattal a vármegye bizottságának f. évi 275. számú határozatával engedélyeztetvén, annak vállalat uton való biztosítására árlejtesi határnapul **f. évi július hó 27-ik napjának délutáni 2 óráját** Petrovác községéhez tűzöm ki.

Miről a vállalkozni óhajtok oly felhívással értesítenek, hogy az árlejtesi feltételek és a tervezet, Petrovác községének illető betekintetők.

Kelt Ujvidéken, 1890. július hó 8-án.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

3—1

Tanonc felvétetik.

Könyvkötő-üzletben egy jó házból való, jó magaviseletű fiú, tanoncul felvétetik.
Bővebb értesítést ad

MALLEK EDE,
könyvkötő.

3—2

292. sz.
1890.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíró 475. számú végzése által id. Dombóvícs Antal és Veisz József apatini lakosok végrehajthatók javára Payerle Ignác és neje Katalin apatini lakosok ellen 845 ft tőke, ennek 1888. évi október hó 11 ik napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 30 ft 90 kr perköltség erejéig elrendelt ki-légítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 366 ft 35 kr-ra becsült ruha, butor s ágy-neműek és egyéb házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 2896/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Apatinban alperesek lakásán leendő eszközökre **1890. évi július hó 31-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1890. évi július hó 6. án.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

Karkisch Mária

női szabónő

Zomborban, dob-utca 228. sz.

Ajánlja magát a nagyérdemű hölgyközönségnek mindennemű

női ruhák

elkészítésére, melyeket saját lakásán a **legujabb divat** szerint, a **legrövidebb idő** alatt és **felette olcsó áron** állít elő.

Tanulóleányok felvételnek.

8419. szám.
1890.

Arlejtési hirdetmény.

Alulírt m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett helyreállítási munkálatoknak vállalatba adása céljából zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtes fog tartatni. Az árlejtes megkezdése előtt 10% bánatpénzt letendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű zárt írásbeli ajánlatokhoz is 10% bánatpénz melléklendő; ily zárt ajánlatok a nyilvános verseny megkezdése előtt az árlejtező bizottsághoz nyújtandók be. Közelebbi feltételek az alább megnevezett ispánságoknál, ugy ezen kir. jószágigazgatóságnál naponta betekintethetők. Utoajánlatok figyelembe nem vétetnek. Vállalatba fognak adatni a következő helyreállítási munkálatok:

I. Aradon a m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében (kincst. palota I. emelet) **1890. évi augusztus hó 2-án d. e. 9 órakor.** **1. Nagy-kikindai róm. kath. paplak helyreállítása** 2020 ft 91 kr kikiáltási ár s a hitközség által kézi és igás napszám fejében természetben vagy 209 ft 63 kr készpénz kiszolgáltatása mellett. **2. Mok-rini róm. kath. plébániaépület helyreállítása** 562 ft 89 kr kikiáltási ár s 12 ft 90 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. — **II. Kulán a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1890. évi augusztus hó 4-én d. e. 9 órakor.** **3. Kulai kincstári kormacsépület** 171 ft 40 kr kikiáltási ár mellett. **4. Kucurai róm. kath. paplak** 103 ft 40 kr kikiáltási ár s 23 ft 91 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. **5. Filipovai róm. kath. templom** 75 ft 66 kr kikiáltási ár s 12 ft 19 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. **6. Kis-sztapári volt kettős panduri lak** 101 ft 85 kr kikiáltási ár mellett. **7. Kulai ispáni laképület** 235 ft 05 kr kikiáltási ár mellett. **8. Bezdáni róm. kath. paplak** 158 ft 54 kr kikiáltási ár s 42 ft 87 krral megállapított s a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. — **III. Palánkan a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1890. évi augusztus hó 5-én d. e. 9 órakor.** **9. Illoki révház** 63 ft 50 kr kikiáltási ár mellett. **10. Palánkai ispáni laképület** 248 ft 71 kr kikiáltási ár mellett. **11. Rác-militicsi róm. kath. paplak** 327 ft 68 kr kikiáltási ár s 30 ft 89 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. **12. Karavukovai róm. kath. paplak** 184 ft 45 kr kikiáltási ár s 6 ft 11 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. **13. Gombosi révház** 82 ft 94 kr kikiáltási ár mellett. **14. Apatini sörház** 265 ft 77 kr kikiáltási ár mellett. **15. Dorozslói róm. kath. paplak** 332 ft 78 kr kikiáltási ár s 11 ft 62 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. **16. Szóntai róm. kath. templom és paplak** 197 ft 25 kr kikiáltási ár s 64 ft 49 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és igás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett. — Aradon, 1890. július hó 4. én. **M. kir. államjószágigazgatóság.** 2—1

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Aradon, 1890. július hó 4. én.

Pályázat.

A zombori ált. ipartestület a tulajdonát képező s „**3 baltához**” címzett vendéglőt a lóvásártéren, (mely 5—6 szobából, konyha, kamara, pince s a hozzátartozó 2—3 istálló és fészkerből áll.) **f. évi november hó 1-től** egy vagy több évre bérbe adja.

Pályázók felhivatnak írásbeli ajánlataikat **f. évi július hó 20-ig** alulírottához benyújtani, hol a közelebbi felvilágosítások is nyerhetők.

Zombor, 1890. évi július hó 12-én.

Husvéth István,
ipartestületi elnök.

2—1

Pályázat.

Vaskuton (Bácsmege) megüresült I-só oszt. német-magyar tanítói állásra **július hó 21-ére** pályázat hirdettetik.

Az állás jövedelme: a) a községi pénztárból 300 o. é. ft, b) szabad lakás, házi kerttel, c) 1/4 hold I-só minőségű szántóföld haszonélvezete.

Kötelmek: a) mindennapi és ismétlő tankötelesek oktatása magyar-német nyelven.

A kellő okmányokkal felszerelt folyamodványok a vaskuti r. k. iskolaszékhez címzve, főt. Berényi Dániel apát, esperes-kerületi tanfelügyelő urhoz Bajára küldendők.

Kelt Vaskuton, 1890. évi július hó 1-én.

Pilger Nándor,
iskolaszéki elnök.

3—3

Pályázat.

A katymári I. német-magyar vegyes osztálynál üresedésbe jött tanító-állomásra, melyvel az ismétlő iskolások oktatása is kapcsolatban van, pályázat nyitattik. Az állomás javadalma: évi 400 ft fizetés és 40 ft lakbér havi utólagos részletekben kiutalványozva. Feltételek: tanítói oklevél; a német és magyar nyelvnek szóban és írásban kötelekes bírása; kötelező nyilatkozat, hogy állomását iskola év közben el nem hagyja; az orgonálásban jártasság, mert szükség esetén a kántort helyettesíteni tartozik, azért erről bizonyítvány csatolandó. A pályázat határideje **f. évi július hó 31.**, mely napig a katymári r. k. iskolaszékre címzendő s a fenti feltételek szerint felszerelendő kérvények főt. dr. Boromisza Tibor ur plébános és kerületi espereshez Jankováczra (Bácsmege) küldendők. Az állomás 1890. évi szeptember hó 1-én foglalandó el.

3—2

A r. k. iskolaszék.

5555. szám.
1890.

Pályázat.

Ó-Kanizsán lemondás folytán üresedésbe jött s 500 ft évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állás betöltésére határnapul **folyo évi július hó 27-ik napjának reggeli 8 óráját** tüzetem ki, felhívom a pályázni óhajtokat, hogy felszerelt folyamodvényaikat 26-ig hozzám nyújtsák be.

Zentán, 1890. július hó 6. án.

Vojnits Máté,
szolgabíró.

3—1

3443. szám.
1890.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járásához tartozó Szeghegy községben üresedésben levő állatorvosi állás betöltése céljából pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása:
1. készpénz fizetés 225 ft.
2. minden megbetegült és gyógykezelt drb marha után látogatási díj cimen 20 kr.
3. mint vágóbiztos külön, szabályrendeletileg megállapított díjazásban részesül.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint folyamodvényaikat, állatorvosi oklevél, erkölcsi és német nyelvbeni jártasságot igazoló bizonylattal felszerelve, hozzám **f. évi augusztus hó 28-ig** annyal inkább terjesszék be, mivel a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitézteni.

Topolyán, 1890. évi július hó 4-én.

Fősz. hiv. táv.:

Mezey Imre,
szolgabíró.

3—2

2637. szám.
1890.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járásához tartozó Csantavér községben megüresült írnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása évi 300 ft.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket a vármegyei szabályrendelet értelmében felszerelve, illetékes hatóságuk által kiállított erkölcsi bizonylattal, sajátkezüleg írva, hozzám **f. évi augusztus hó 30-ig** annyal inkább nyújtsák be, mivel később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitézteni.

Topolyán, 1890. évi július hó 8-án.

Fősz. hiv. táv.:

Mezey Imre,
szolgabíró.

3—2

XIII.

ELŐF...
Egész évr...
Fel évr...
Negyed évr...
A lap szellem...
küldeménye...
nek, anyagi...
donosnak

Egyes szám ára

Vármeg

időközben meg...
sulat tette mag...
érdemű elnök...
mes buzzgalm...
ügy mindinkább...
s a történelmi...
vezetének elké...

Bácsvárn...
éves fennállás...
ülhetné meg...
nagy horderej...
lyet a Bács-B...
nét feltüntet...
visel. Nem mi...
s nem is a m...
és eszmével f...
tették a város...
rális jelentős...
határozta már...
Bodrogh várm...
grafiját meg...
művel, nem...
és példátlan...
nemes példáj...
De éppen...
iratának meg...
szemeink előtt...
munkát végzett...
a monografia...
egybeállította...
sem lehetett...
tájékozva az...
áldozatokkal...
a tört. társul...
kérdéses terve...
s most már...
társulat a mon...
a vármegye kö...

A tervez...
helyirol közre...
ségén jelenm...
és a kiadást is...
frtnál, ami két...
tekintve, hogy...
teletdíjat 10,0...
Szabadka város...
együtt, mintge...
összegekkel...
multját és jelen...
ft vajmi kevés...
vármegye köz...
fogja találni...
Méltányos...
terheinek visel...
közönségén kiv...
járulnának, me...
jelene is tárgy...
és a proporció...
get nekik kelle...
bocsájtani. Ez...
fognak kerestet...
hozni hajland...
monografiában...
az ő multjuk...
hely nem les...
Reméljük...
közelebbi jövő...
közönségének...
amidőn a várm...
szükséges inté...
városok sem...
meghozatalával

A közs...
Az adorjá...
rály Sándornak